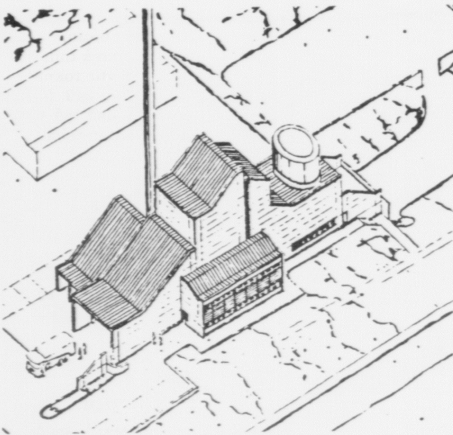

IRF ynskir at byggja sína egnu brennistøð

Hóast tað tekniskt hevði verið nóg mikið við einari ruskbrennistøð í Føroyum, er líkt til, at vit fáa tvær. Eina í Havn og eina í Leirvík.

Áralangar tingingar hava verið um hvussu ruskmálið skuldi loysast. Í langa tíð var arbeitt við møguleikanum um at gera eina ruskbrennistøð fyri alt landið, men av tí at eingin semja kundi fáast gjørdi Havnin fyri einum ári síðani av, at byggja sína egna brennistøð. Hendan verður liðug fyrst í komandi ári.

IRF — Interkommunali Renovationsfelagsskapurin — roknar nú við, at fáa tey endaligu loyvin at byggja sína brennistøð í Leirvík.

Sum sagt, er einki til hindurs fyri, at alt ruskið kundi verið brennt á t.d. støðini í Havn. Byráðsformaðurin í Havn segði í prát við Sosialin leygdagdagin, at um fyrispurningur um samstarv kom frá IRF, fóru teir at viðgera spurningin av nýggjum, og vildi býráðið viðgera hann positivt.

Til hetta sigur formaðurin í IRF, Jógvan Isaksen, at sjálvandi eiga vit at hava ávist samarbeiði. Tað kann jú henda, at onnur brennistøðin má stóða av eini-hvørjari orsök. Sjálvandi hava vit gjørt bingjó stórt, at ruskið kann goymast eina tíð, men ikki longri tíðarskeið.

Spurður um IRF fer at taka spurningin upp aftur, soleiðis at tað bert verður hin eina brennistøðin, sigur Jógvan Isaksen, at tað roknar hann ikki við.

— Vit hava fingið fyrri-

bils byggiloyvi frá bygðarráðnum í Leirvík, og nú skal heilsunevndin í Leirvík siga sína hugsan. Her verða so ávisar treytir settar, sum sjálvandi skulu lukast, sigur Jógvan Isaksen, sum vónar, at teir um stutta tíð kunnu bjóða arbeiði út í samband við bygging. IRF hevur nevndarfund í dag, og tað verður avgjørt, nær aðalfundurin verður — helst um hálfan juni.

Brennistøðirnar eins stórar

Brennistøðin, sum ætlandi verður bygd í Leirvík, verður á stóð við hana, sum verður bygd á Sandvikarhalla. Teknikararnir hjá IRF gera í løtuni neyvar kostnaðarmetingar. Jógvan Isaksen veit tí ikki við vissu, hvat kostnaðurin verður, men einar 40 milliónir eru ikki heilt av leið.

Spurningurin um hvussu verður við tí ruskinum, sum ikki verður brennt, er enn ikki endaliga greiddur. Nevndin í IRF hevur verið kringlandið og kanna hvussu og hvar kann tyrvast, men hevur alt ruskbrennismálið verið so flókt, at vit ikki hava kunnað tikið nakra endaliga støðu til viðvíkjandi, sigur Jógvan Isaksen. Hann sigur, at teir nú fyrst og fremst vilja hava øll neyðug loyvi til støðina, soleiðis at byggingin kann byrja. Um tað fer at ganga sum ætlað, verður byrjað eftir summarfrítíðina og støðin kann takast í nýtslu um háltannað ár.

tór.

Fiskimenn og havnarfólk oftari magasár

Føroyar líkjast mest Danmark, tá tað snýr seg um, hvør fær magasár. Fleiri fólk í Havnini enn á bygð fáa sjúkuna, og tað eru eisini fleiri yngri fólk í Havn, sum fáa magasár. Fiskimenn fáa eisini nógvir magasár.

Hetta visir ein kanning, sum er gjord á Landsjúkrahúsinum av umleið 3600 fólki, sum seinastu árin hava verið til kanningar á Landssjúkrahúsinum.

Kanningin er ikki liðugt viðgjord. Jógvan Róin, yvirlækni, hevur staðið fyri kanningini, og í samstarvi við Petur Zachariassen á Støðisútbúgvingini verða allar upplýsingarnar koyrdar inn á edv fyri at greina kanningina meira gjølla. Tá koma óivað fleiri upplýsingar fram, sigur Jógvan Róin.

Hetta er ein tættur í læknaræðstevnuni, ið byrjar í Føroyum hósdeggin. Úr Danmark, Svøríki, Noregi, Finnlandi og Íslandi koma 415 læknar á stevnu saman við eini 50 føroyskum læknum. Tað er ein serlæknastevna um maga-, tarm-, bris- og livrasjúkur.

Fyrsta stevna í Føroyum

Tað verður fyrsta ferðin, at slík ráðstevna, ið er árlig, verður hildin í Føroyum. Tað eru tveir felagsskapir, ið hava ráðstevnuna saman. Annar felagsskapurin víðger sjálvar sjúkurnar, og i honum eru føroyingar partur av tí danska. Hin felagsskapurin hevur sum mál kanningar av sjúkunum og víðgerðartól. Í hesum felagsskapinum eru føroyingar sjálvstøðugur limur.

10 evni eru tikin fram at víðgera á ráðstevnuni. Til hvørt evni eru bodnir tveir teir kønastu í Norðurlandinum at leggja til rættis. Evnini eru øll, sum nevnt, um maga-, tarm-, bris- og livrasjúkur av ymsum slag. Tað eru mest hini londini, ið hava serfrøðingar, ið kunnu leggja fram nýggja granskingarvitan. Men føroyingar hava eisini gjørt kanningar. Ein teirra er kanningin, ið umrødd er fyrst í greinini.

Fleiri orsøkir

Fleiri orsøkir eru til, at fleiri fólk í býum enn á bygð fáa magasár. Soleiðis er eisini í øðrum londum. Arbeiðið í Havn er øðrvisi enn á bygð. Í Havn eru bæði tær hægri útbúgvingarnar, tann mesta umsitingin, alt hevur meira skund.

Ein onnur skjúka, ið er kannað í Føroyum, er bløðandi tarmasjúka. Tí kanningini verður eisini greitt frá á ráðstevnuni, sigur Jógvan Róin. Eins og við magasárum er henda sjúkan ymisk frá landi til land. Kanningartilfarið er ikki tað stóra, men líkt er til, at sjúkan er tittari enn í teimum flestu av hinum norðurlondunum. Hver orsøkin er til sjúkuna, er ikki greitt. Hildið verður, at tað er ein ovurviðkvæmissjúka.

Aðrar sjúkur

Nógvar aðrar sjúkur verða tiknar fram á ráðstevnuni, eitt nú bris- og livrasjúkur. Tað er nýtt at ráðstevnan fer at víðgera bris- og livratransplantasjónir, t.v.s. at geva fólki nýtt bris ella nýggja livur. Í Norðurlondum verða slíkar skurðviðgerðir einans gjordar í Stockholm og í Oslo, og leiðararnir á báðum deildunum verða við á ráðstevnuni. Ein føroyingur er sendur av landinum at fáa slíka viðgerð. Nógv fólk fáa livrasjúku av rúsdrekkaovurnýtslu, men eru ikki teir sjúklingarnir, sum fáa nýggja livur.

Oftast eru tað kvinnur, hvørs livur av onkrari orsök ikki virkar. Tað hevur hvørki nakað við rúsdrekka ella nýtslu av heilivági at gera, sigur Jógvan Róin. Fólk við illkynjaðari sjúku í livrini, hava eisini tørv á nýggjari livur.

Fáa nýggja vitan

— Vit fáa nógv at vita á eini slíkari ráðstevnu. Vitan okkara verður ferd fram til dagin í dag. Lutakarnir eru allir fólk, sum dagliga arbeiða við hesum spurningum, og sum kunnu leggja fram ta nýggjastu vitanina, og hvat gerast kann, sigur Jógvan Róin.

— Fyri okkum í Fø-

oyum hevur tað ógvuliga stóran týdning at kunna vera við. Vit eru so avbyrgd, og langt er at fara á slíkar fundir. Ikki minst hevur tað týdning, at vit fáa samband við teir bestu serfrøðingarnar í Norðurlondum, sigur Jógvan Róin.

Ráðstevnan byrjar mánadagin, men longu í dag koma teir fyrstu lutakarnir. Hinir koma í morgin. Mikukvöldið er Tórshavn býráð vertur fyri nátturða fyri gestunum á Hotel Borg. Ráðstevnan endar leygardaginn. Ráðstevnuluttakarnir skulu annars á útferð ein seinnapart, og hós kvöldið verður kvøldseta, sum Pauli í Sandagerði og Sanna Dahl hava lagt til rættis, í Norðurlanda Húsinum.

Gjalda sjálv

Helvtin av gestunum skal

búgva á gistingarhúsi, hini heima hjá fólki, sum hava boðið sær til at hýsa gestum. Fólk hava verið einastandandi beinasom, sigur Jógvan Róin.

Luttakarnir gjalda sjálvir fyri ferð og tilhald. Útreiðslur eru kortini nógvar, eitt nú eru 27 serfrøðingar bodnir við. Tað verður alt fíggjað við stórar hjálp ymsastaðni frá. Allir peningastovnararniruttan Føroya Banki hava stuðlað, sigur Jógvan Róin.

randi

Nýggjasta útspæl í rentukrígnum

Rentukriggið heldur fram.

Nýggjasta útspælið kom í gjár úr Føroya Banka, tá P/f Húsálán, dótturfelagið hjá Føroya Banka, boðaði frá, at frá 1. juni bjóðar tað teimum, sum eru í ferð við at byggja og hava byggilán í Føroya Banka, upp til 150.000 kr. í lán.

Afturgjaldingartíðin

fyri hesi lán verður 20 ár og fimm tey fyrstu er avdráttarfrí.

Rentan verður 12% um árið og stovningarprovisjónin, 2%, verður drigin frá, tá lánið verður útgjaldi.

Samstundis, tað er 1. juni, lækkar Húsálán rentuna á øllum verandi lánunum niður í 11%.

Frímerkjasavningar 50 ár

Í morgin, 28. mai, verður Føroya Filatelistfelag 50 ár og í hesum sambandi verður móttøka á Hotel Hafnia frá kl. 16.00 til 18.00.

Har verður greitt frá um felagið og um framsýningina Nordatlantex 86.

Føroya Filatelistfelag
Stovnað 28. mei 1936

